

Malthus

QUINTIJN
HOOGENBOOM

Eigenlijk wilde ik schrijven over de tegenstelling dierenbescherming versus natuurbescherming die er bij dierenbeschermingsorganisaties lijkt te zijn, maar ik kwam uit bij Malthus, die “An Essay on the Principle of Population as it Affects the Future Improvement of Society (...)” schreef in 1798. Vertaald als “Overbevolking” in 2009. De kern van zijn redenering is dat de omvang van een bevolking beperkt wordt door de beschikbare hoeveelheid voedsel. Dit principe geldt uiteraard ook voor niet-menselijke dieren.

In de ruim twee eeuwen na zijn boek lijkt Malthus te zijn gelogenstraft, want de exponentiële groei van de menselijke bevolking is gewoon doorgegaan. Dat komt vooral doordat de voedselproductie dankzij wetenschap, techniek en vooral fossiele brandstoffen een enorme, onverwacht

Populaties worden beperkt door beschikbaar voedsel

grote, groei heeft doorgemaakt. Helaas heeft deze groei zijn prijs gehad: het opraken van onze olie- en gasvoorraden, de opwarming van het klimaat, en de teruggang van natuur en biodiversiteit. Dierenbeschermers vinden, kort samengevat, dat elk dier dat lijdt hulp en bescherming verdient. Dat geldt uiteraard voor gehouden dieren, maar ook voor bijvoorbeeld zeehonden in de jaren dat de soort door menselijk handelen in zijn bestaan

bedreigd werd. Recent bloeit de discussie op in welke mate bijvoorbeeld zeehondenpups die niet lijken te kunnen overleven, in opvangcentra moeten of mogen worden opgevangen.

De situatie in de Oostvaardersplassen leidde, zoals bekend, de afgelopen maanden tot heftige discussies, waarbij kort gezegd de dierenbeschermers het niet acceptabel achtten dat vooral paarden en runderen van honger zouden omkomen tijdens een relatief strenge vorstperiode.

Natuurbeschermers, daar rekenen de mensen van de Faunabescherming zich toe, gaan er vanuit dat sterfte in een winter in de natuur een vanzelfsprekende en onontkoombare zaak is. Zo werkt de natuur al van voor mensenheugenis. Of dieren die sterven in de winter lijden, en zo ja hoe erg, is wellicht moeilijk te bepalen, maar het is altijd al zo geweest.

Bovendien is het moeilijk te bepalen of grote hoefdieren meer lijden dan bijvoorbeeld muizen of koolmezen.

Malthus concludeerde dat snelle groei van de bevolking, sneller dan de voedselproductie kan toenemen, zorgt voor “vice and misery”, ondeugd en ellende. Hij zag de menselijke drang tot voortplanten als niet-beïnvloedbaar. Bij andere dieren ook niet trouwens. Het onontkoombare gevolg hiervan is dat er altijd mensen zullen lijden en van honger zullen omkomen.

Er is echter een ontsnappingsmogelijkheid: sinds midden vorige eeuw zijn voorbehoedmiddelen, waaronder de pil, beschikbaar, die vrijwillige geboortebeperving voor de mens mogelijk maken. Dat moet dierenbeschermers én natuurbeschermers toch als muziek in de oren klinken: als mensen hun aantallen kunnen beperken, en dat ook doen, komt er weer meer ruimte en voedsel voor andere dieren.

An Essay on the Principle of Population as it Affects the Future Improvement of Society

Column